

Gabinet Brązów Warszawskich

Brąz jest stopem miedzi z cyną i innymi metalami, takimi jak glin, krzem, beryl, mangan, ołów. Wyróżnia się kilka rodzajów brązu, w zależności od głównego dodatku stopowego. Podobny kolorystycznie jest mosiądz – stop miedzi i cynku. Do brązów czasem zalicza się też spiż, czyli stop miedzi, cyny, cynku i ołowiu. Brązy złocono, srebrzono, patynowano i malowano. Wytwarzano również przedmioty, które miały naśladować brązy.

W Warszawie początki odrębnej organizacji cechowej mosiężników (w tym brązowników) sięgają 1789 roku. Na rozwój ówczesnego brązownictwa wpłynęły przebudowy siedzib królewskich i urządzenie Zamku Królewskiego oraz pałacu Na Wyspie. Na zlecenie króla Stanisława Augusta Poniatowskiego (1732 – 1798, króla Polski w latach 1764 – 1795), reprezentacyjne sale wyposażono w złocone brązy wykonane przez najwybitniejszych francuskich mistrzów: Philippe`a Caffieriego (1714 – 1774), Pierre`a-Philippe`a Thomire`a (1751 – 1843), Pierre`a Gouthiere`a (1732 – 1813). Warszawskie firmy brązownicze zaczęły naśladować wyroby francuskie i projektować własne wzory, wypełniając wystawne wnętrza pałacowe i mieszczkańskie świecznikami, zegarami, gerydonami wykonanymi często z brązu złoconego.

W XIX wieku miejscowe pracownie brązownicze cieszyły się już wielką renomą, a o ich osiągnięciach świadczyły liczne nagrody, w tym złote medale zdobywane na międzynarodowych wystawach. Na początku dwudziestego wieku w Warszawie było już ponad sto warsztatów, fabryk i małych pracowni brązowniczych. W Gabinetecie prezentowane są między innymi przedmioty wykonane przez jedną z najbardziej prestiżowych warszawskich firm rodzinnych – Braci Łopieńskich. Jej

działalność zainicjował w 1862 roku Jan Łopieński (1838 – 1907). Od 1903 roku miała status dostawcy dworu cesarskiego. Do dziś rodzinną tradycję podtrzymuje prawnuczka Jana, Anna Łopieńska – Lipczyk, wraz z mężem.

Inną znaną firmą była Fabryka Wyrobów Metalowych i Lakierowanych założona w 1828 roku przez Karola Fryderyka Mintera (1780 – 1847), prowadzona następnie przez jego syna Karola Juliusza Mintera (1812 – 1892). Jako pierwsi na ziemiach polskich Minterowie zastosowali technologię galwanicznego brązowania rzeźb z cynku. Specjalizowali się w brązowaniu dużych posągów, dzięki temu możliwe stało się ozdabianie Warszawy rzeźbami naśladującymi brązowe odlewy.

W Gabinetecie eksponowane są wyroby wielu warszawskich firm, wśród nich przedmioty codziennego użytku i reprezentacyjne, produkowane seryjnie lub wykonywane na indywidualne zamówienie.

Ewa Wieruch – Jankowska
kuratorka